

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Gymnázium Terézie Vansovej, 17. novembra 6, 064 01 Stará Ľubovňa
Názov projektu:	Rozvojom gramotností k pokroku vo vzdelávaní
Kód ITMS projektu:	312011V381
Názov pedagogického klubu:	2.2.3 Klub učiteľov PrG GTV SL Číslo rozpočtovej položky 5.6.3
Dátum stretnutia pedagogického klubu	25.04.2022
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium Terézie Vansovej, 17. novembra 6, 064 01 Stará Ľubovňa
Meno koordinátora pedagogického klubu	Jana Haničáková
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	gymntvsl.edupage.org

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE:

Kľúčové slová: prírodovedná gramotnosť, čitateľská gramotnosť, kritické myslenie, analýza informácií, metódy práce s odborným textom, časopisy, knihy, odborné publikácie, internetové zdroje, porovnávanie a prezentovanie výsledkov

1. Otvorenie, oboznámenie s programom
2. Práca s odborným textom na prírodovedných predmetoch.
3. Metódy práce s textom
4. Diskusia
5. Záver a odporúčania.

HLAVNÉ BODY, TÉMY STRETNUTIA, ZHRNUTIE PRIEBEHU STRETNUTIA:

- 1) Otvorenie zasadnutia klubu, oboznámenie s programom.
- 2) V dnešnej dobe veľmi dôležité disponovať čitateľskými zručnosťami, ktoré sú potrebné už v škole, aby učenie pre deti bolo efektívne a zmysluplné. Táto kompetencia však ovplyvňuje aj uplatnenie absolventov v praktickom živote a na trhu práce. Aby sme predišli zbytočným problémom a aby boli naši žiaci správne vyzbrojení do reálneho života, mali by vedieť urobiť podrobnú analýzu textu, zhodnotiť prečítaný text, dokázať porovnávať rozličné informácie v textoch s neznámym obsahom a netypickej formy. Mali by vedieť rozlišovať, čo poskytuje text, kriticky ho hodnotiť a približovať sa k porozumeniu mimo textu, pracovať s textom s neznámou formou i obsahom, nájsť informáciu, dedukovať, ktoré informácie sú pri riešení úlohy podstatné a podobne. Učitelia by sa mali systematicky snažiť o motivovanie študentov kriticky myslieť, vyzývať ich prezentovať vlastné názory a postoje. Jedným z prvých krokov je vytvorenie priaznivej atmosféry, aby študenti mohli kriticky rozoznávať pravdivé fakty od naoko „pravdivých“. Presvedčivé argumenty je možné doceliť prostredníctvom debát a dialógov, písaním esejí a slohových prác.

Kriticky premýšľajúci človek si dokáže nielen vytvárať vlastný názor, chápať historické súvislosti, prepájať ekonomický a politický kontext, používať viaceré cudzie jazyky, hodnotiť umenie a literatúru, využívať komunikačné a informačné technológie, ale aj prejavovať solidaritu, pracovať v tíme a byť flexibilný pri rýchlych zmenách.

3) Najčastejšie používaných metód práce s textom, ktoré využívajú kolegyně na biológii, chémii, geografii:

• **Skladačka**

Text rozdelíme na niekoľko častí, najčastejšie na štyri časti. Žiakom rozdáme text tak, že každý žiak má jednu z častí. Nasleduje tiché čítanie textu. Následne vytvoríme skupiny. V prvej skupine budú všetci tí, ktorí čítali 1. časť textu, v druhej tí, čo čítali 2. časť textu, v tretej expertnej skupine budú všetci tí, ktorí čítali 3. časť textu a napokon v štvrtej skupine sa stretnú všetci, ktorí čítali 4. časť textu. Pre prácu v skupinách zadáme nasledovné pokyny: „Dôkladne sa porozprávajte o vašej časti textu. Upozornite sa vzájomne na dôležité veci. Staňte sa expertmi na svoju časť textu“. Pristúpime k vytvoreniu nových zmiešaných skupín tak, aby sa v každej stretol expert na 1.časť, expert na 2., 3., a 4. časť. Každý expert postupne oboznámi ostatných v skupine so svojou časťou. Keď rozpráva expert na 1. časť, ostatní v skupine ho aktívne počúvajú a kladú otázky na vysvetlenie. Potom pokračuje expert na 2.časť a za ním ostatní, až kým sa nevystriedajú všetci štyria a tým celá skupina zvládne celý text. Záverom takejto práce s textom môže byť prezentácia výsledkov a porovnanie s ostatnými skupinami, prípadná diskusia o najzaujímavejších faktoch zistených z textu.

• **Párové čítanie**

Jednou z ďalších možností práce so žiakmi je aj párové čítanie. Úlohou je zvládnuť text, ktorý rozdelíme na dve časti. Každý z páru číta inú časť textu. Prvú časť číta žiak A, druhú časť žiak B. Po prečítaní žiak A referuje prvú časť textu žiakovi B. Žiak B mu kladie otázky. Potom žiak B referuje druhú časť textu žiakovi A a žiak A kladie otázky. Taktó spoločnými silami zvládnu celý text. Túto metódu je vhodné používať pri obsahovo náročnejších textoch s väčším množstvom odborných termínov, ktoré sú viazané na zložitejšie deje v prírode. Dôležité je, že žiaci sami pracujú s textom. Zaujímavým faktorom pri práci vo dvojici môže byť aj zostavenie dvojíc, učiteľ môže zámerne vybrať žiakov do dvojíc, nechať ich pracovať v ľubovoľných dvojiciach alebo pristúpiť aj k náhodnému vytvoreniu dvojíc žrebovaním.

• **POSTUP 5-4-3-2-1**

Najprv si žiak prečíta text a potom z neho získava nasledujúce informácie:

- a) 5 nových informácií,
- b) 4 informácie, ktoré sa týkajú hlavnej myšlienky textu,
- c) 3 nové slová, ktoré našiel v texte,
- d) 2 informácie, ktoré už poznal,
- e) 1 vec, na ktorú nenašiel odpoveď.

Výhody tejto metódy spočívajú v individuálnom prístupe študentov a nie je možné schovať sa na skupinovú prácu.

• **Práca s odborným textom s vopred pripraveným zadaním**

– bežne používaná metóda práce s odborným textom, kedy žiaci môžu pracovať samostatne alebo v skupine. Aktivita spočíva v prečítaní a analyzovaní neznámeho odborného textu s cieľom nájsť v texte odpovede na otázky učiteľa, ktoré sú vopred dané.

• **Práca s odborným textom, kedy žiaci nepoznajú otázky, na ktoré je potrebné hľadať odpovede** - metóda spočíva v tom, že žiaci si zvolený text prečítajú, vyhodnotia, ktoré časti sú z ich pohľadu dôležité, tieto údaje sa snažia zapamätať alebo si napíšu poznámky.

Následne učiteľ otvorí diskusiu a overuje ako si žiaci zapamätali dôležité informácie z textu. Niektorých môže v závere vyzvať, aby zhrnuli najdôležitejšie informácie, prípadne nejakú časť prerozprával spolužiakom, ktorí nezachytili, alebo si nepoznačili dôležitú informáciu.

- 4) Učitelia diskutovali o najčastejšie používaných metódach práce s textom na prírodovedných predmetoch (chémia, geografia, biológia) a skúsenostiach. Nevyhnutné aj naďalej pracovať s informáciami, meniť metódy práce a zdroje odborných textov. Rôzne odborné časopisy – GEO, Príroda, Zázračná planéta, Téma, Zdravie – časopisy ponúkajú množstvo článkov pre všetky prírodovedné predmety. Ďalším vhodným zdrojom sú knihy – napr. Súkromný život molekúl (veľmi obľúbený zdroj odborných článkov pre biológiu a chémiu). Mnohé zo spomenutých metód môžeme použiť aj pri počúvaní rôznych podcastov s odbornou tematikou:

<https://www.bezreceptupodcast.sk/#>

<https://www.audiolibrix.com/sk/Podcast/1075/sexualna-vychova>

<https://www.audiolibrix.com/sk/Podcast/1069/doktor-ma-filipa>

<https://www.audiolibrix.com/sk/Podcast/1100/klimapodcast>

Sledovanie prírodopisných filmov a kanálov :

Biologicky- <https://www.youtube.com/channel/UCVoXua0v5JI5cEtwsoyjhSQ/featured>,

Otvorená veda- <https://www.youtube.com/user/OtevrenaVeda>

CERN - <https://www.youtube.com/c/CERN/community>

DISCOVERY - <https://www.youtube.com/user/DiscoveryNetworks>

ZÁVERY A ODPORÚČANIA:

- Rozvíjať prírodovednú gramotnosť žiakov.
- Motivovať a viesť žiakov ku kritickému mysleniu.
- Využívať a meniť rôzne spôsoby práce s odborným textom.
- Podporovať spájanie teórie s praxou.

Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Ivana Konevalová
Dátum	25. 04. 2022
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Ivana Hurtošová
Dátum	26.04.2022
Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu